

OBWIESZCZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ

z dnia 23 października 1996 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego.

1. Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 10 maja 1996 r. o zmianie ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego oraz o zmianie ustawy o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 75, poz. 355) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 25 października 1990 r. o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego (Dz. U. z 1991 r. Nr 4, poz. 17), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 10 maja 1996 r. o zmianie ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego oraz o zmianie ustawy o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 75, poz. 355) oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

1) art. 9 ustawy z dnia 25 października 1990 r. o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego (Dz. U. Nr 4, poz. 17), który stanowi:

„Art. 9. Minister Pracy i Polityki Socjalnej powoła Komisję, o której mowa w art. 5, w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy.”;

2) art. 2—4, 6 i 7 ustawy z dnia 10 maja 1996 r. o zmianie ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego oraz o zmianie ustawy o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 75, poz. 355), które stanowią:

„Art. 2. Jeżeli przed wejściem w życie ustawy, o której mowa w art. 1, organ państwowy

lub państwowa jednostka organizacyjna zwróciły równowartość majątku bez jej waloryzacji, mają do niego zastosowanie przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, z wyłączeniem art. 2 ust. 3a oraz art. 3 ust. 3.

Art. 3. W zakresie uregulowanym niniejszą ustawą i nie objętym orzeczeniem Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, na wniosek strony wszczyna się postępowanie.

Art. 4. Sprawy o zwrot majątku, wszczęte, a nie zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają jej przepisom.”

„Art. 6. W ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234, z 1994 r. Nr 43, poz. 163 oraz z 1996 r. Nr 1, poz. 2 i Nr 24, poz. 110) w art. 45 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Nieruchomości Zrzeszenia Związków Zawodowych wraz z ich wyposażeniem, przekazane na zasadach i w trybie określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 61 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 48 ust. 1 niniejszej ustawy, podlegają podziałowi, w równych częściach, pomiędzy Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” i Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych.”;

2) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Minister Pracy i Polityki Socjalnej, w terminie do dnia 30 czerwca 1997 r., w oparciu o inwentaryzację nieruchomości, o których mowa

w ust. 1, określi w drodze rozporządzenia wykazy nieruchomości, które od dnia wejścia w życie rozporządzenia stanowiąc będą wyłączną własność Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” lub Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych; wykazy te stanowiąc będą podstawę do ujawnienia prawa własności w księgach wieczystych.

4. Minister Pracy i Polityki Socjalnej w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, określi ponadto szczegółowe zasady i tryb:

- 1) przeniesienia praw do nieruchomości podlegających podziałowi, o którym mowa w ust. 1,
- 2) rozliczeń związanych z tym podziałem, jeżeli wartość poszczególnych nieruchomości nie pozwoli na równy ich podział.”;

3) dodaje się ust. 5—7 w brzmieniu:

„5. Inwentaryzację, o której mowa w ust. 3, przeprowadzi komisja powołana przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej.

6. Minister Pracy i Polityki Socjalnej dokona, w drodze decyzji, rozliczeń, o których mowa w ust. 4 pkt 2.

7. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3 i 4, Minister Pracy i Polityki Socjalnej wyda po zasięgnięciu, w trybie określonym w art. 19 ust. 2, opinii Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” i Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.”

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia”.

Minister Pracy i Polityki Socjalnej: *A. Bączkowski*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 października 1996 r. (poz. 661)

USTAWA

z dnia 25 października 1990 r.

o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego.

Art. 1. 1. Wszystkie składniki majątku związków zawodowych i organizacji społecznych, odebrane im w wyniku wprowadzenia stanu wojennego, a także te, które przekazano innym strukturom związkowym lub jednostkom organizacyjnym na podstawie dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym (Dz. U. Nr 29, poz. 154, z 1982 r. Nr 3, poz. 18 i z 1989 r. Nr 34, poz. 178) oraz ustawy z dnia 8 października 1982 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 1985 r. Nr 54, poz. 277, z 1988 r. Nr 11, poz. 84, z 1989 r. Nr 20, poz. 105 i z 1990 r. Nr 30, poz. 179) i wydanych na ich podstawie przepisów wykonawczych, a także innych przepisów szczególnych stanu wojennego, podlegają zwrotowi. W razie niemożności zwrotu tego majątku wskutek jego zniszczenia lub zaginięcia, przysługuje odszkodowanie na zasadach określonych w ustawie.

2. Obowiązek zwrotu majątku obciąża właściwe organizacje związkowe, organy państwowe i inne jednostki organizacyjne, które ten majątek przejęły (objęły).

3. W razie przekształcenia, reorganizacji lub likwidacji podmiotów, o których mowa w ust. 2, do zwrotu majątku zobowiązani są ich następcy prawni.

Art. 2. 1. Zwrot składników majątkowych następuje na rzecz jednostek organizacyjnych związków zawodowych i organizacji społecznych, które były w posiadaniu tego majątku:

- 1) w odniesieniu do związków zawodowych — w dniu 12 grudnia 1981 r.,
 - 2) w odniesieniu do organizacji społecznych — w dniu faktycznego pozbawienia majątku.
2. Jeżeli nie istnieją właściwe jednostki, o których mowa w ust. 1, prawo ubiegania się o zwrot majątku

przysługuje organizacjom ogólnokrajowym związków zawodowych lub organizacji społecznych.

3.¹⁾ W przypadku zniszczenia, zaginięcia lub zużycia składnika majątku w stopniu uniemożliwiającym jego dalsze użytkowanie, wypfaca się odszkodowanie w wysokości odpowiadającej wartości składnika majątku według stanu odpowiednio na dzień 12 grudnia 1981 r. lub na dzień faktycznego pozbawienia majątku, a według cen w chwili wydania orzeczenia o zwrocie. W przypadku gdy niemożliwe jest ustalenie pierwotnej wartości poszczególnych, zniszczonych, zaginionych lub zużytych składników majątku albo ustalenie ich cen w chwili wydawania orzeczenia o zwrocie, odszkodowanie ustala się w wysokości odpowiadającej ich łącznej wartości, stwierdzonej w protokołach przekazania majątku, bilansach lub innych dokumentach księgowych, podwyższonej w relacji do wzrostu przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, jaki nastąpił odpowiednio między dniem 12 grudnia 1981 r. lub dniem faktycznego pozbawienia majątku a dniem wydania orzeczenia.

3a.²⁾ Od odszkodowania, o którym mowa w ust. 3, potrąca się — waloryzowaną na zasadach przewidzianych w art. 3 ust. 1 — wartość składników majątko-

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 10 maja 1996 r. o zmianie ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego oraz o zmianie ustawy o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 75, poz. 355), która weszła w życie z dniem 4 sierpnia 1996 r.

²⁾ Dodany przez art. 1 pkt 1 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

wych zużytych na potrzeby osób będących członkami podmiotów uprawnionych do odszkodowania.

4. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 3, może być również wypłacone w formie papierów wartościowych.

Art. 3. 1. Waluta polska, która znajdowała się na rachunkach bankowych, podlega zwrotowi na rzecz podmiotów określonych w art. 2 ust. 1 i 2 po jej waloryzacji. Waloryzacji dokonuje się przez podwyższenie całej sumy w relacji do wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników w gospodarce uspołecznionej ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, jaki nastąpił odpowiednio między dniem 12 grudnia 1981 r. lub dniem faktycznego pozbawienia majątku a dniem wydania orzeczenia.

2. Waluta obca, która znajdowała się na rachunkach bankowych, podlega zwrotowi na rzecz podmiotów określonych w art. 2 ust. 1 i 2 po naliczeniu odsetek w wysokości 3% w skali rocznej, liczonych odpowiednio od dnia 12 grudnia 1981 r. lub dnia faktycznego pozbawienia majątku. Zwrot tak oprocentowanej waluty obcej może nastąpić również w walucie polskiej przy zastosowaniu kursu dewizowego ogłaszanego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego, obowiązującego w dniu wydania orzeczenia.

3.³⁾ W sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 2 ust. 3a.

Art. 3^{1,4)} 1. Związki zawodowe i organizacje społeczne, którym przekazano składniki majątkowe podlegające zwrotowi na podstawie przepisu art. 1 ust. 1, w przypadku, o którym mowa w art. 2 ust. 3, obowiązane są do wypłaty odszkodowania w wysokości odpowiadającej wartości składnika majątku według stanu na dzień jego przejęcia, a według cen z dnia wydania orzeczenia o zwrocie.

2. Związki zawodowe i organizacje społeczne, którym przekazano, podlegające zwrotowi na podstawie przepisu art. 3 ust. 1, środki finansowe w walucie polskiej, obowiązane są do zwrotu tych środków z odsetkami wynikającymi ze stopy procentowej ustalonej przez Narodowy Bank Polski dla oprocentowania kredytu refinansowego, naliczonymi za okres od dnia 1 lutego 1991 r. do dnia wydania orzeczenia o zwrocie.

3. Związki zawodowe i organizacje społeczne, którym przekazano, podlegające zwrotowi na podstawie przepisu art. 3 ust. 2, środki finansowe w walucie obcej, obowiązane są do zwrotu tych środków po naliczeniu odsetek w wysokości 3% w skali rocznej, liczonych od dnia 1 lutego 1991 r. do dnia wydania orzeczenia o zwrocie.

4. Różnice pomiędzy kwotami należnymi podmiotom uprawnionym na podstawie przepisu art. 2 ust. 3 i 3a oraz art. 3 a kwotami, które związki zawodowe i organizacje społeczne są obowiązane zwrócić na podstawie odpowiednio ust. 1—3, wypłaca Skarb Państwa.

5. Skarb Państwa obowiązany jest do wyrównania nadpłaty, jeżeli organizacje zobowiązane do zwrotu wypłaciły organizacjom uprawnionym do jego uzyskania kwoty wyższe od wynikających z przepisów ust. 1—3.

³⁾ Dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁴⁾ Dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie 1.

6. W sprawach, o których mowa w ust. 4 i 5, w imieniu Skarbu Państwa występują wojewodowie właściwi ze względu na siedzibę organizacji uprawnionej do uzyskania zwrotu majątku lub środków finansowych.

Art. 3^{2,4)} 1. Różnica i nadpłata, o których mowa odpowiednio w art. 3¹ ust. 4 i 5, są kompensowane w formie:

- 1) przeniesienia praw do składników majątkowych stanowiących własność Skarbu Państwa albo przeniesienia — w porozumieniu z właściwym organem gminy — praw do składników majątkowych stanowiących własność komunalną, za którą odpłatność pokryje Skarb Państwa,
- 2) przeniesienia praw do składników majątku restrukturyzowanych bądź prywatyzowanych przedsiębiorstw państwowych (mienie zbędne) — za zgodą uprawnionego związku zawodowego lub organizacji społecznej,
- 3) nieodpłatnego nabycia — za zgodą Rady Ministrów — akcji jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz akcji spółek, w których udział Skarbu Państwa wynosi ponad 50%, z pominięciem trybu publicznego,
- 4) obligacji Skarbu Państwa.

2. Przepisy ust. 1, a także art. 2 ust. 4 stosuje się do zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu odpowiednio różnicy, wyrównania nadpłaty lub odszkodowania, jeżeli ich wartość przekracza 10 000 złotych wobec zakładowej organizacji związkowej oraz 100 000 złotych wobec organizacji związkowych szczebla ponadzakładowego i organizacji społecznych, w stosunku do nadwyżki ponad tę kwotę.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych i Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność”, szczegółowe zasady i tryb regulowania zobowiązań Skarbu Państwa, o których mowa w art. 3¹ ust. 4 i 5.

Art. 3^{3,4)} Za okres od dnia wydania przez Społeczną Komisję Rewindykacyjną orzeczenia o zwrocie majątku do dnia jego wykonania nalicza się odsetki ustawowe. Przepisy art. 3¹ ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 4. 1. Postępowanie o zwrot majątku wszczynają w wniosek podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 2.

2. Wniosek o wszczęcie postępowania o zwrot majątku powinien zawierać oznaczenie podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, oraz określenie przedmiotu roszczenia wraz z jego uzasadnieniem. We wniosku należy wskazać osobę pełnomocnika.

Art. 5. 1. Postępowanie o zwrot majątku prowadzi się przed Społeczną Komisją Rewindykacyjną, zwaną dalej „Komisją”, działającą przy Ministrze Pracy i Polityki Socjalnej.

2. Komisja składa się z osób wyznaczonych przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w porozumieniu z innymi ministrami sprawującymi nadzór nad organizacjami społecznymi.

3. Minister Pracy i Polityki Socjalnej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres działania, skład osobowy, tryb powoływania oraz organizację Komisji.

4. Wydatki związane z działalnością Komisji są pokrywane z budżetu państwa, w części budżetowej organu powołującego Komisję.

Art. 6. 1. Komisja rozpatruje sprawy na posiedzeniu jawnym w trzyosobowych zespołach orzekających. Zespoły mogą rozpatrywać sprawy na posiedzeniach wyjazdowych.

2. Przewodniczącym zespołu orzekającego powinna być osoba dająca gwarancję bezstronnego rozstrzygnięcia spraw i posiadająca wyższe wykształcenie prawnicze.

Art. 7. 1. Komisja rozstrzyga sprawę, wydając orzeczenie mające moc decyzji administracyjnej.

2. Orzeczenie Komisji jest ostateczne i stanowi tytuł do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w administracji.

3. Na orzeczenie Komisji przysługuje skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

4.⁵⁾ W sprawach rozpatrywanych ponownie przez Komisję w wyniku uchylecia orzeczenia przez Naczelny Sąd Administracyjny Komisja nie może wydać orzeczenia mniej korzystnego dla strony skarżącej niż orzeczenie uchylone, chyba że skargę wnosili również inni uczestnik postępowania.

⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy wymienionej w przypisie 1.

Art. 8. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 9. (pominięty⁶⁾).

Art. 10. 1.⁷⁾ Termin składania wniosków do Komisji upływa z dniem 31 grudnia 1991 r.

2.⁸⁾ Nie uwzględnia się upływu terminu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli w wyniku postępowania wszczętego na podstawie wniosku złożonego w tym terminie okaże się, że zobowiązany do zwrotu jest inny podmiot niż wskazany we wniosku i wnioskodawca zażąda zwrotu majątku od tego podmiotu.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.⁹⁾

⁶⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.

⁷⁾ Oznaczenie nadane przez art. 1 pkt 5 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 5 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁹⁾ Ustawa została ogłoszona 18 stycznia 1991 r.